

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

28 noiembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

președinte - Petru Ursache,

judecătorii - Constantin Alerguș, Vladimir Timofti, Nadejda Toma, Petru Moraru,

judecând, fără citarea părților, recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de Circumscripție Chișinău, Sâli Radu, de avocatul Pascal Veronica în numele inculpaților Godorojea Serghei, Ignatiuc Ghenadie, Carauș Alexandru și Chencheci Sergiu, de partea vătămată XXXXX și avocatul acestuia, Ionaș Gheorghe, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Căușeni din 10 octombrie 2016 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 04 aprilie 2017, în cauza penală în privința lui

Godorojea Serghei

Ignatiuc Ghenadie

Carauș Alexandru

Chencheci Sergiu

Termenul de examinare a cauzei:

instanța de fond: 25.06.2014-10.10.2016;

instanța de apel: 10.11.2016-04.04.2017;

instanța de recurs: 16.06.2017-28.11.2017.

Procedura prevăzută de art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală legal executată.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Căușeni din 10 octombrie 2016, Ignatiuc Gh., Godorojea S., Carauș Al-dru și Chencheci S. au fost condamnați în baza art. 309¹ alin. (3) lit. c), e) Cod penal, la câte 5 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții în organele MAI și/sau alte organe de drept pe un termen de 3 ani.

În temeiul art. 90 Cod penal, a fost dispusă suspendarea condiționată a executării pedepsei cu închisoare pe un termen de probă, de 2 ani.

A fost dispusă încasarea în mod solidar de la inculpați în beneficiul părții vătămate XXXXX, a sumei 50 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral.

Acțiunea civilă în partea recuperării cheltuielilor de tratament și de asistență juridică, a fost admisă în principiu, urmând ca asupra cuantumului acesteia să se pronunțe instanța contencioasă.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a reținut că, Godorojea S., Ignatiuc Gh. și Carauș Al-dru, deținând, în baza ordinelor MAI nr. 339 ef din 05.08.2011, nr. 226 ef din 10.06.2011, nr. 196 ef din 26.10.2011, funcțiile de inspectori superiori a secției poliției criminale din cadrul IP Căușeni, iar Chencheci S., în baza ordinului MAI nr. 473 ef din 21.10.2011, funcția de inspector superior al grupei antidrog a secției poliției criminale din cadrul IP Căușeni, fiind conform art. 123 al. (1) din Cod penal, persoane cu funcție de răspundere, investite cu drepturi și obligații, în vederea exercitării funcțiilor autorității publice, contrar art. 3 CoEDO, alin. (2) art. 24 din Constituția RM, art. 1, art. 2, pct. 2), 4), art. 12, pct. 1), art. 14, art. 15 din Legea nr. 416-XII din 18.12.1990 "Cu privire la poliție", lit. a), b) pct. 16 din Codul de etică și deontologie al polițistului, aprobat prin HG RM nr.481 din 10.05.2006 și atribuțiilor funcționale stipulate în fișa postului funcției deținute, care îi obligau să nu supună pe nimeni la torturi, să nu aplice forța fizică, decât pentru curmarea infracțiunilor, pentru înfrângerea rezistenței opuse cerințelor legale, dacă metodele non-violente nu asigură îndeplinirea obligațiilor ce le revin, să respecte Constituția și legile RM, să nu aplice acte de tortură, tratamente sau pedepse inumane sau degradante, în orice circumstanță s-ar afla, să nu recurgă la forță cu excepția cazurilor de necesitate absolută și numai în măsura necesară atingerii unui obiectiv legitim, la 26.10.2011, între orele 09³⁰-11³⁰, intenționat, depășind în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, profitând de funcția sa autoritară, în urma înțelegerii prealabile, în scopul obținerii de la locuitorul s. XXXXX, r-nul Căușeni, XXXXX, care fuseseră citat la sediul IP Căușeni, în calitate de martor, pe dosarul penal nr. 2012180280, intentat la 24.05.2012, în baza art. 186 al. (2) lit. c) Cod penal, pe faptul furtului a doi viței în noaptea de 20 spre 21.05.2012, de către persoane necunoscute, ce aparțineau locuitorului s. XXXXX, r-nul Căușeni, Gangan D., mărturisiri privitor la săvârșirea furtului indicat, întru atingerea scopului lor infracțional, după ce XXXXX a fost adus și lăsat, în biroul de serviciu nr. 27 al IP Căușeni, unde pe parcursul a circa două ore, l-au supus acțiunilor de violență psihică, manifestate prin numirea lui cu diferite cuvinte, ce-i înjoseau demnitatea și onoarea, amenințărilor cu privarea lui de libertate, precum și a violenței fizice exprimată prin aplicarea multiplelor lovituri cu pumnii, picioarele și alte obiecte peste diferite părți ale corpului, în urma cărui fapt i-au cauzat leziuni corporale neînsemnate.

3. Împotriva sentinței, au declarat apeluri procurorul, inculpații Godoroja S., Carauș A. și Chencheci S., avocatul Pascal V. în numele inculpatului Ignatiuc Gh., partea vătămată XXXXX și avocatul acestuia, Ionaș Gh., care au solicitat:

procurorul, casarea parțială a sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Godorojea S., Ignatiuc Gh., Carauș Al-dru, să fie condamnați în art. 309¹ alin. (3) lit. c), e) Cod penal, la câte 7 ani închisoare, iar Chencheci S. la 8 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții în organele MAI și/sau alte organe de drept pe un termen de 4 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

În motivarea apelului declarat, autorul acestuia a invocat următoarele argumente:

- instanța de judecată incorect a apreciat principiile legale de individualizare a pedepsei, aplicând o pedeapsă neechitabilă în coraport cu faptele comise și consecințele survenite;

- inculpații au săvârșit o infracțiune gravă soldată cu consecințe grave pentru partea vătămată, cauzarea de prejudiciu material, moral și fizic, ca rezultat al vătămarilor corporale cauzate părții vătămate, aceasta a suportat un curs de tratament îndelungat și chiar la moment necesită tratament periodic;

- inculpații au comis o infracțiune gravă care atentează la mai multe valori sociale;

- nu este întemeiată poziția instanței de a aplica o pedeapsă minimă pentru fapta comisă, întrucât nu s-a reținut nici o circumstanță cu efect atenuant;

- legislatorul introducând în Codul penal un articol nou (art. 166¹ Cod penal) în redacția Legii nr. 252 din 08.11.2012, a prevăzut sancțiuni mai dure pentru comiterea torturii, abordând la nivel major combaterea acestui fenomen care periclitizează sistemul de justiție, acțiunile comise de inculpați s-ar fi calificat în baza alin. (4), ca infracțiune deosebit de gravă, fiind imposibil aplicarea prevederilor art. 90 Codul penal;

- instanța de judecată nu a luat în considerație că inculpatul Chencheci S., anterior a fost condamnat pentru comiterea unei infracțiuni de corupție;

- instanța de judecată neîntemeiat a aplicat în privința inculpaților prevederile art. 90 Cod penal;

- *inculpații Godoroja S., Carauș A. și Chencheci S.*, casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărâri de achitare, deoarece faptele lor nu întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii.

În motivarea apelului declarat, autorii acestuia au invocat următoarele argumente:

- instanța de fond eronat a dat apreciere probelor și anume: acuzarea a solicitat condamnarea în baza art. 166¹ Cod penal, a întocmit rechizitoriu pe această infracțiune și a pledat în instanța de judecată tot pe acest articol, iar

instanța a constatat că acuzarea a solicitat reîncadrarea acțiunilor săvârșite în baza art. 309¹ Cod penal;

- instanța de judecată nu a dat apreciere nici în sensul respingerii, nici în sensul admiterii probelor prezentate și descrise de către partea apărării;

- la materialele cauzei lipsește ordonanța de recunoaștere a părții vătămate în calitate de parte civilă, nefiind recunoscută nici persoana civilmente responsabilă, astfel, acțiunea civilă nu putea fi examinată, iar cuantumul de 50 000 lei, ca prejudiciu moral, este exagerat și nefondat;

- partea acuzării, după punerea sub învinuire în baza art. 309¹ Cod penal, nu a întocmit rechizitoriul în baza articolului respectiv, iar instanța de fond a adoptat sentința de condamnare în lipsa actului de sesizare;

- învinuirea înaintată nu corespunde cerințelor esențiale prevăzute de art. 281 Cod de procedură penală, iar instanța de judecată a adoptat o sentință în lipsa actului de sesizare;

avocatul Pascal V. în numele inculpatului Ignatiuc Gh., casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărâri de achitare, deoarece fapta inculpatului nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii, precum și fapta nu a fost săvârșită de către ultimul.

În motivarea apelului declarat, autorul acestuia a invocat următoarele argumente:

- instanța de fond nu a cercetat toate probele apărării, a interpretat unilateral și a dat apreciere selectivă probelor acuzării, a interpretat eronat legea penală și a dispus condamnarea pe o infracțiune care nu a fost trimis în judecată;

- instanța de judecată nu a luat în considerație prevederile art. 113 Cod penal;

- rigurozitatea dispozițiilor legale privind sesizarea instanței impune ca învinuirea să fie clară, concretă și previzibilă deoarece instanța de judecată are obligația să se pronunțe asupra faptei reținute în sarcina inculpatului în limitele determinate prin rechizitoriu. Legea nr. 252 prin care a fost abrogat art. 309¹ Cod penal, a fost adoptată la 08.11.2012, iar ordonanța de punere sub învinuire adoptată la 16.11.2012 și comunicată la 19.11.2012;

- cauza penală a fost pornită la 02.07.2012, în baza art. 309¹ Cod penal. La 26.10.2014, a fost recunoscut în calitate de bănuț (f.d. 221). La 19.11.2012, a fost pus sub învinuire pe același articol, fiind emisă ordonanța respectivă;

- ordonanța a fost comunicată inculpatului în lipsa apărătorului și peste termenul de 3 luni. (f.d. 237), în ordonanță lipsește semnătura apărătorului Chiriac A. și este indicată cert data de 19.11.2012. Termenul de aflare în calitate de bănuț prevăzut de art. 63 Cod de procedură penală, expirase la 17.11.2012;

- a fost admis încălcarea prevederilor art. 282 Cod de procedură penală, prin care ordonanța de punere sub învinuire se comunică în termen de 48 ore din data adoptării și în prezența avocatului, până la expirarea termenului de 3 luni;

- la adoptarea sentinței instanța de fond nu a luat în considerație și a respins declarațiile martorilor, fără o motivare în acest sens. Conform procesul-verbal de examinare a obiectului (registru de predare-recepționare a mijloacelor speciale al IP Căușeni), s-a stabilit că la 29.05.2012, inculpatul Ignatiuc Gh. nu a avut în dotare arma (f.d. 81, 83);

- conform declarațiilor martorilor Cioric S. și Macarova T. (f.d. 119-125), menținute și în instanța de judecată se demonstrează repetat că careva maltratări, torturi sau aplicare de violenței nu au fost aplicate față de XXXXX;

- conform plângerii și declarațiilor din 29.05.2012, 14.06.2012 și 18.08.2012 partea vătămată nu a indicat concret numele persoanelor vinovate (f.d. 23, 34, 36, 41), indicând numai că 3 persoane în civil, care s-au aflat în birou;

- acuzarea nu a efectuat un proces-verbal de recunoaștere, iar instanța a ignorat lipsa acestui mijloc de probă;

- reieșind din declarațiile părții vătămate, relatate în cadrul instanței de judecată, ar fi fost maltratat în birou toată ziua, contrar procesului-verbal de reconstituire a infracțiunii și declarațiilor de la OUP. Instanța nu a dat apreciere declarațiilor date de martorul Aduc V. și Gangan D., care demonstrează că, în seara zile de 28.05.2012, au avut loc altercații și bătăi cu XXXXX, iar în rezultat i-au fost cauzate leziuni corporale;

- producerea leziunilor corporale a avut loc cu mai mult de 24 ore, dar nu mai mult de 72 ore de la examinarea medico-legală din 31.05.2012;

- raportul de examinare medico-legală a fost efectuat la 31.05.2012, de către expertul judiciar medico-legal, Suscenco V.;

- învinuirea și rechizitoriu au fost emise pe art. 166¹ Cod penal, OUP la 14.04.2014, a dispus punerea sub învinuire pe art. 166¹ Cod penal, luând ca bază Legea nr. 252 din 08.11.2012. Deși a fost exclus art. 309¹ Cod penal și a fost introdus un nou articol 166¹ Cod penal, nu este vorba de o transpunere mecanică a unor prevederi dintr-un capitol al legii penale în altul, deoarece prevederile art. 166¹ Cod penal, pe lângă învinuire a torturii urmează să stabilească în calitate de infracțiune separată, tratamente inumane și degradante, care trebuie să depășească un anumit grad de gravitate;

- conform Deciziei CSJ din 30.06.2014, s-a constatat că Legea nr. 252 din 08.11.2012 nu are efect retroactiv. Acțiunile persoanelor care au comis acte de tortură până la intrarea în vigoare a legii menționate urmează a fi calificate potrivit legii în vigoare la momentul comiterii faptei, adică pe art. 309¹ Cod penal.

partea vătămată XXXXX casarea integrală a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri.

avocatului Ionaș Gh., în numele părții vătămate, casarea sentinței în partea stabilirii pedepsei și cuantumului prejudiciului moral, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit, pentru prima instanță,

prin care Godorogea S., Ignatiuc Gh. și Carauș Al-dru să fie condamnați în baza art. 309¹ alin. (3), lit. c), e) Cod penal, la câte 7 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții în organele MAI și/sau alte organe de drept pe un termen de 3 ani, iar Chencheci S. să fie condamnat în baza art. 309¹ alin. (3), lit. c), e) Cod penal, la 8 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții în organele MAI și/sau alte organe de drept pe un termen de 4 ani.

Admiterea acțiunii civile înaintate, cu dispunerea încasării în mod solidar de la inculpații în folosul părții vătămate a prejudiciului moral cauzat estimat la suma de 500 000 lei și a cheltuielilor judiciare în legătură cu asistența juridică acordată de către apărător, în instanța de apel, în sumă de 3 000 de lei.

În susținerea apelului declarat, autorul acestuia a invocat următoarele argumente:

- instanța de fond nu a respectat în deplină măsură prevederile normelor menționate, iar pedeapsa aplicată inculpaților este una prea blândă în raport cu faptele comise și consecințele acestora;

- la stabilirea categoriei și mărimii pedepsei, instanța de fond nu a ținut cont de gravitatea infracțiunii comise (fiind gravă), de statutul special al inculpaților, de faptul cauzării de către inculpați părții vătămate a vătămărilor corporale și a violenței într-un loc în care urma să fie ocrotite persoanele, de comportamentul nerespectuos cu partea vătămată în timpul și după comiterea infracțiunii, ignorând cerințele acestuia de a-i restitui paguba;

- pedeapsa aplicată inculpaților este una inequitabilă în raport cu modul de comitere a faptei infracționale și, prin urmare, pedeapsa non privativă de libertate contravine criteriilor generale de individualizare a pedepsei penale prevăzute de art. 61, 75 Cod penal;

- instanța de fond nejustificat a aplicat în privința inculpaților o pedeapsă sub formă de închisoare cu suspendarea executării acesteia prin aplicarea art. 90 Cod penal;

- la capitolul cuantumului prejudiciului moral cauzat, instanța de fond nu a ținut cont de faptul că inculpații i-au aplicat părții vătămate în Inspectoratului de Poliție pentru o perioadă îndelungată acțiuni de tortură și înjosire fizică și psihică manifestată prin lovituri cu pumnii, picioarele, cu o bătă de lemn, arma din dotare, în urma cărora aceasta a suferit vătămări corporale, ceea ce a dus la cauzarea unor dureri fizice și suferințe psihice.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 04 aprilie 2017, au fost respinse ca nefondate apelurile declarate de către procuror, de inculpații Godoroja S., Carauș Al-dru și Chencheci S. și de avocatul Pascal V. în numele inculpatului Ignatiuc Gh.

Au fost admise apelurile declarate de către partea vătămată XXXXX și avocatul acestuia, Ionaș Gh., casată parțială sentința și pronunțată o nouă hotărâre, prin care s-a dispus încasarea în mod separat de la inculpați în

beneficiul părții vătămate a câte 20 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral produs prin infracțiune și sumei de 3 000 lei, cu titlu de reparare a cheltuielilor judiciare. În rest, sentința a fost menținută fără modificări.

5. Instanța de apel a conchis că, concluzia primei instanțe privind determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite de către inculpații și semnele componentei de infracțiune prevăzute de art. 309¹ alin. (3), lit. c), e) Cod penal, este legală și întemeiată.

Față de lucrul judecat de prima instanță, instanța de apel a constatat motivarea amplă și temeinică a sentinței pronunțate cu privire la procesul de evaluare și apreciere a probelor prezentate de părți în raport cu fapta reținută în sarcina inculpaților, astfel fiind în corespundere cu exigențele art. 6 CoEDO.

Instanța de apel a menționat că, potrivit jurisprudenței CtEDO, în asemenea situație, nu se mai impune o reevaluare a conținutului mijloacelor de probă, acestea demonstrând cu prisosință soluția dată de prima instanță. În cazul în care instanța de fond și-a motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările, care confirmă sau infirmă o acuzație penală, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de apel/recurs eventual, o curte de apel poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță (*hotărârea Garcia Ruis c. Spaniei, Helle c. Finlandei*).

Cu referire la motivele invocate în apelurile declarate de către inculpații Godorojea S., Carauș Al-dru, Chencheci S. și de avocatul Pascal V., în numele inculpatului Ignatiuc Gh., instanța de apel le-a considerat ca fiind nefondate. Or, acestea sunt similare sub aspectul, că se critică activitatea primei instanțe cu privire la administrarea și aprecierea probelor prezentate în cauză, precum și cea cu privire la interpretarea legii, iar în consecință se invocă dezacordul cu starea de fapt și de drept stabilită prin sentință cu privire la condamnarea inculpaților în baza art. 309¹ alin. (1) lit. c), e) Cod penal.

Astfel, instanța de apel a conchis că, urmărirea penală și judecata în primă instanță s-au desfășurat cu respectarea procedurii prevăzute de lege și, respectiv, nu se constată încălcări care atrag nulitatea actelor procedurale efectuate, prin prisma art. 251 Cod de procedură penală, în special - rechizitoriul și ordonanța de învinuire, ce-i vizează pe inculpați.

Ordonanțele de învinuire sânt întocmite în conformitate cu prevederile art. 281 Cod de procedură penală, fiind înaintată acuzarea învinuiților în conformitate cu prevederile art. 282 Cod de procedură penală.

Rechizitoriul este întocmit în conformitate cu prevederile art. 296 Cod de procedură penală și trimis în judecată în conformitate cu prevederile art. 297 Cod de procedură penală.

Se remarcă, că potrivit proceselor-verbale de prezentare a materialelor de urmărire penală din 29.05.2014 și 12.06.2014, inculpații Ignatiuc Gh., Godorojea S. și Carauș Al-dru, au solicitat încetarea procesului penal pornit în privința lor, din

motivul lipsei elementelor constitutive ale infracțiunii imputate, iar prin ordonanțele din 29.05.2014, 13.06.2014 și 30.09.2014, cererile respective au fost respinse (f.d. 267, 269-270, 271, 273-274, vol.I; f.d. 178,179, vol.II). Inculpatul Chencheci S., la terminarea urmăririi penale, nu a avut obiecții (f.d. 175/verso, vol.II).

Din actele cauzei, rezultă că la terminarea urmăririi penale, când învinuții Godorojea S., Ignatiuc Gh., Carauș Al-dru și Chencheci S. au luat cunoștință cu materialele dosarului în prezența apărătorilor, aceștia n-au invocat despre nulitatea actelor procedurale efectuate pe parcursul urmăririi penale, ceea ce prezumă că, au rost de acord cu legalitatea actelor procedurale îndeplinite.

Totodată, instanța de apel a menționat că, potrivit ar. 66 alin. (2) pct. 27 Cod de procedură penală, învinuții Godorojea S., Ignatiuc Gh., Carauș Al-dru și Chencheci S. au avut dreptul să atace, în modul prevăzut de art. 313 Cod de procedură penală, acțiunile și hotărârile organului de urmărire penală, însă, după cum rezultă din materialul cauzei, acest drept n-a fost exercitat.

Astfel, conform art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual.

Din aceleași considerente, instanța de apel a conchis că, motivele, ce vizează ordonanța procurorului privind scoaterea inculpatului Ignatiuc Gh. de sub urmărirea penală în legătură cu omiterea termenului de 3 luni de punere sub învinuire, sânt nefondate, or, partea apărării nu a atacat această ordonanță și, respectiv, actul dat este în vigoare.

Instanța de apel a respins ca fiind nefondate și motivele, precum că în cazul în care art. 309¹ Cod penal, a fost abrogat, iar organul de urmărire penală nu le-a înaintat inculpaților altă învinuire, procesul penal în privința acestora urmează a fi încetat, or, Plenul Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție în decizia nr. 4-1ril-3/2014 din 30.06.2014, a stabilit, că *prin Legea nr.252 din 08.11.2012 nu au fost dezincriminate faptele incriminate în baza articolului 328 alin.(2), lit. a), c) Cod penal (red. Legii 277 din 18.12.2008) și în baza articolului 309¹ Cod penal (red. Legii 245 din 02.12.2011), fiindcă aceste fapte se regăsesc în norma relativ echivalentă prevăzută în dispoziția articolului 166/1 Cod penal (red. Legii 252 din 08.11.2012).*

Prin modificările operate la Codul penal din 21.12.2012, art. 309¹, a fost abrogat, concomitent fiind introdus în Codul penal un articol nou - 166¹, cu genericul "tortura, tratament inuman și degradant", însă luând în considerație faptul că, norma nouă agravează situația inculpaților, având sancțiuni minime și maxime mai dure, în cazul dat conform prevederilor articolului 10 alin. (2) Cod penal, legea nouă nu are efect retroactiv, fiind aplicabilă legea penală în vigoare la momentul săvârșirii faptei.

Prin urmare, instanța de apel a reținut ca fiind corectă soluția primei instanțe cu privire la condamnarea inculpaților în baza articolului 309¹ alin. (3) lit. c), e) Cod penal.

Versiunea inculpaților nu este obiectivă și nu are acoperire probatorie, fiind combătută complet prin împrejurările stabilite și probele administrate în cauză, fapt apreciat ca o tentativă de a evita răspunderea penală pentru fapta săvârșită.

Nerecunoașterea vinovăției de către inculpați nu echivalează cu achitarea lor, de vreme ce probele prezentate în sprijinul învinuirii, cercetate și analizate de instanța de judecată, dovedesc cu certitudine vinovăția acestora în săvârșirea infracțiunii imputate.

Criticile cu privire la aprecierea probatoriului administrat, efectuată de către prima instanță, exprimă opinia subiectivă a părții apărării și nu are suport legal, astfel, instanța de apel a respins ca fiind nefondate alegațiile apelanților în sensul invocat.

5.1. Cu privire la motivele invocate în apelurile procurorului, părții vătămate și cel suplimentar declarat de către avocatul Ionaș Gh., în numele părții vătămate, ce vizează pedeapsa penală aplicată inculpaților, sub aspectul criticii că este prea blândă, instanța de apel le-a apreciat drept nefondate, or, aceste motive sunt similare sub aspectul, că se critică activitatea primei instanțe cu privire la aplicarea pedepsei în privința inculpaților, ținând seama de natura juridică similară a conținutului apelurilor menționate și de solicitările apelanților, care, la fel, în principiu, sunt similare, se consideră oportună examinarea și, respectiv, pronunțarea asupra motivelor menționate.

Instanța de apel a conchis că, prima instanță, soluționând chestiunea cu privire la pedeapsa penală, a acordat deplină eficiență prevederilor din art. 7, 61, 75 și 90 Cod penal, în sentință, fiind cuprinse datele privind persoana inculpaților Godorojea S., Carauș Al-dru, Chencheci S. și Ignatiuc Gh., circumstanțele care influențează asupra pedepsei, gravitatea infracțiunii săvârșite și scopul de prevenire a fenomenului infracțional în societate.

Astfel, prima instanță motivat a stabilit categoria și măsura de pedeapsă și, în așa mod, corect a concluzionat că atingerea scopului pedepsei se v-a obține prin aplicarea pedepsei cu închisoare cu suspendarea condiționată a executării pedepsei și cu privarea de dreptul de a ocupa funcții în organele MAI și/sau alte organe de drept.

Interpretarea judiciară a prevederilor art. 90 Cod penal, care constituie sediul instituției suspendarea condiționată a executării pedepsei, în raport cu circumstanțele cauzei și persoana inculpaților, determină concluzia că în speță există temei legal pentru aplicarea acestora.

Prin urmare, instanța de ape nu a constatat temei pentru aplicarea unei pedepse mai aspre.

5.2. Cu privire la motivele invocate în apelul părții vătămate și în apelul suplimentar declarat de către avocatul Ionaș Gh., în numele părții vătămate, ce vizează prejudiciului moral cauzat prin infracțiune și încasarea cheltuielilor judiciare în legătură cu asistența juridică acordată în instanța de apel, instanța le-a apreciat ca fiind fondate, or, analizând sentința atacată, se constată că prima instanță nu s-a expus motivat asupra acțiunii civile, în partea cuantumului prejudiciului moral produs prin infracțiune, astfel sentința, în partea respectivă, nefiind motivată.

Procedând în asemenea mod, prima instanță n-a acordat deplină eficiență prevederilor art. 220 alin. (1) - (3) Cod de procedură penală, astfel încât acțiunea civilă în procesul penal nu a fost soluționată în conformitate cu legislația.

Această eroare judiciară urmează a fi corectată de către instanța de apel, motiv pentru care a fost desființată sentința, în partea acțiunii civile privind repararea prejudiciului moral produs prin infracțiune.

Soluționând în continuare acțiunea civilă, în partea prejudiciului moral produs prin infracțiune, instanța de apel a făcut trimitere la prevederile art. 219 alin. (4), 220 și 387 alin. (1) Cod de procedură penală.

La evaluarea cuantumului despăgubirilor materiale ale prejudiciului moral, se i-a în considerație rezultatele infracționale, care au influențat considerabil starea psihică a părții vătămate, precum și starea sănătății a acestuia.

Instanța de apel a constatat că, în rezultatul infracțiunii săvârșite de către inculpații, părții vătămate i-au fost cauzate suferințele psihice și fizice.

Astfel, instanța de apel a evidențiat acel fapt, că conform raportului de expertiză medico-legală nr. 208/D din 10.08.2012, în rezultatul acțiunilor inculpaților, părții vătămate i-a fost cauzată vătămare corporală neînsemnată.

În această ordine de idei, instanța de apel a conchis că, se impune stabilirea unui quantum al prejudiciului moral produs prin infracțiune, în proporțiile corespunzătoare, care se va încasa de la inculpații.

În același context, instanța de apel a reținut că, conform art. 227 Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare sânt cheltuielile suportate pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal, iar potrivit prevederilor art. 229 alin. (1) Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare sunt suportate de condamnat.

Potrivit bonului de plată nr. 990012 din 27.02.2017, s-a confirmat că, partea vătămată a suportat cheltuieli în mărime de 3 000 lei, pentru acordarea serviciilor de asistență juridică (f.d. 134, vol.IV).

Raportând normele enunțate la starea de fapt cu privire la cheltuielile de judecată, instanța de apel a considerat oportun de a încasa, în mod solidar, din contul inculpaților cheltuielile judiciare suportate în legătură cu serviciile de asistență juridică suportate de către partea vătămată.

Cu privire la acțiunea civilă în partea prejudiciului material, instanța de apel a reținut ca fiind corectă soluția dată de prima instanță, potrivit căreia acțiunea civilă, în partea respectivă, se admite, în principiu, urmând ca asupra cuantumului să se expună instanța în procedură contencioasă.

În afară de temeiurile invocate și cererile formulate de apelanți, instanța de apel examinând aspectele de fapt și de drept ale cauzei, conform cerințelor art. 409 alin. (2) Cod de procedură penală, nu a reținut alte temeiuri de a interveni în sentință.

6. Împotriva hotărârilor nominalizate declară recursuri ordinare procurorul, avocatul Pascal V., în numele inculpaților, partea vătămată XXXXX și avocatul acestuia, Ionaș Gh., care solicită:

procurorul, invocând temei de drept prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei instanței de apel, cu remiterea cauzei la o nouă rejudecare, într-un alt complet de judecată, deoarece instanța la examinarea cauzei nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel.

În motivarea recursului declarat, recurentul invocă argumente similare celor indicate anterior în apel și descrise la *pct. 3. al prezentei decizii*, suplimentar menționând:

- prima instanță pronunțând o decizie de condamnare a inculpaților cu suspendarea condiționată a executării pedepsei pentru comiterea unei infracțiuni cu un grad prejudiciabil sporit, fiind periclitate ordinea de drept, nu a fost atins scopul principal și anume prevenirea de comitere de noi infracțiuni de către inculpați, precum și de către alte persoane, restabilirea echității sociale;

- instanța de apel făcând trimitere la prevederile art. 61 Cod penal, nu s-a referit la argumentele care au servit la aplicarea acestor temeiuri, ignorând prevederile art. 384 alin. (3) Cod de procedură penală;

- dispoziția art. 90 Cod penal, obligă instanța de judecată să indice în hotărâre motivele condamnării cu suspendare condiționată a executării pedepsei;

- instanța de apel justificat a apreciat circumstanțele, dar pedeapsa stabilită nu a fost apreciată în coroborare cu fapta comisă și consecințele acesteia, nu a ținut cont de caracterul și gradul de pericol social al infracțiunii comise;

- instanța de apel a ignorat prevederile art. 75 Cod penal;

- instanțele de fond nu au ținut cont de gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de comportamentul inculpaților în momentul comiterii infracțiunii și după consumarea ei, de personalitatea lor, pronunțând hotărâri neîntemeiate;

- conform textului alin. (1) art. 90 Cod penal, instanța numai motivat poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului cu concluzia că acesta se poate îndrepta fără executarea reală a pedepsei închisorii, motive care trebuie arătate în decizie. Totodată, instanța de judecată va tine seama de trecutul vinovatului, mediul în care trăiește, modul de comportare la locul de muncă, în familie, în societate etc. Ținând cont de cele expuse precum și

faptul că instanța de apel nu și-a motivat pe deplin concluzia de aplicare a prevederilor art. 90 alin. (1) Cod penal, aceasta greșit a conchis că corectarea inculpațiilor este posibilă fără izolarea de societate;

- motivarea deciziei în partea stabilirii pedepselor contravine prevederilor art. 394 alin. (2) pct. 3) Cod de procedură penală, deoarece ea nu cuprinde motivele de aplicare a pedepselor mai ușoare și cu suspendare condiționată a executării acestora;

- concluziile instanțelor de fond la capitolul individualizării pedepsei stabilite inculpațiilor sunt greșite, fiind în contradicție cu probatoriul administrat la etapa urmăririi penale și cercetării judiciare, neconforme scopului legii penale și principiului individualizării răspunderii penale;

avocatul Pascal V, în numele inculpațiilor, invocând temei de drept prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) Cod de procedură penală, solicită casarea hotărârilor adoptate de către instanțele inferioare și pronunțarea unei hotărâri de achitare.

În motivarea recursului declarat, autorul acestuia invocă argumente similare celor indicate anterior în apel (declarat în numele inculpatului Ignatiuc Gh.) și descrie la *pct. 3. al prezentei decizii*, suplimentar menționând:

- instanța a admis încălcarea prevederilor art. 414 alin. (6) Cod de procedură penală, întemeindu-și concluziile pe probe cercetate numai în prima instanță, fără a fi examinate, verificate în instanța de apel;

- în cadrul cercetărilor judecătorești în instanțele inferioare nu au fost acumulate un ansamblu de probe pertinente, concludente și utile din care ar fi posibil de stabilit că fapta inculpațiilor întrunește elementele constitutive ale infracțiunilor incriminate, iar probele au fost apreciate eronat;

- în speță, inculpații Ignatiuc Gh. și Chenchici S. nu au nici o atribuție la aceasta infracțiune, nefiind comisă de către aceștia, iar în privința inculpațiilor Godorojaea S. și Carauș Al-dru, există suficiente probe care demonstrează nevinovăția lor;

- conform prevederilor art. 8, 26, 27, 389 Cod de procedură penală, sentința de condamnare nu poate fi bazată pe presupuneri, toate dubiile care nu pot fi înlăturate urmând a fi interpretate în favoarea inculpațiilor;

- partea vătămată a declarat apel peste termenul stabilit de lege, fapt invocat în ședința de judecată, iar instanța a omis să se expună asupra acestui motiv;

- acuzarea, după punerea sub învinuire în baza art. 309¹ Cod penal, nu a întocmit rechizitoriul pe acest articol, iar instanța de fond a adoptat sentința de condamnare în lipsa actului de sesizare;

- în lipsa rechizitoriului a avut loc încălcarea principiul asigurării dreptului la apărare, stipulat de art. 17, 281 Cod de procedură penală, art. 23, 26 din Constituție și art. 6 alin. (3) lit. a) CoEDO;

- adoptarea ordonanței de punere sub învinuire în lipsa normei legale, peste termen și în lipsa apărătorului: Legea nr. 252 prin care a fost abrogat art. 309¹ Cod penal, a fost adoptată la 08.11.2012, iar ordonanța de punere sub învinuire la 16.11.2012 și comunicată la 19.11.2012;

- cauza penală a fost pornită la 02.07.2012 în baza art. 309¹ Cod penal. La 17.08.2012, a fost recunoscut în calitate de bănuît Ignatiuc Gh. (f.d. 221). La 19.11.2012, a fost pus sub învinuire pe același articol, fiind emisă ordonanța respectivă la 19.11.2012. Termenul de aflare în calitate de bănuît prevăzut de art. 63 Cod de procedură penală, expirase la 17.11.2012;

- a fost admisă încălcarea prevederilor art. 282 Cod de procedură penală, prin care ordonanța de punere sub învinuire se comunică în termen de 48 ore din data adoptării și în prezența avocatului, până la expirarea termenului de 3 luni;

- ordonanța de punere sub învinuire este nulă și nu mai necesită a fi contestată. Ignorând această prevedere, instanța de fond, dar și apel menționează că apărătorul nu a contestat ordonanța de punere sub învinuire, deci o consideră legală. Legea a substituit această acțiune. Mai mult, acuzare a pus sub învinuire inculpații, reieșind din modificările legii penale la 08.11.2012;

- inculpații nu au calitatea de învinuiți în baza art. 309¹ Cod penal, lipsește rechizitoriul, iar la data adoptării ordonanței de punere sub învinuire, art. 309¹ Cod penal, era deja abrogat;

- OUP la 14.04.2014, a dispus punerea sub învinuire pe art. 166¹ Cod penal, luând ca bază Legea nr. 252 din 08.11.2012. Deși a fost exclus art. 309¹ Cod penal și a fost introdus un nou articol - 166¹ - nu este vorba de o transpunere mecanică a unor prevederi dintr-un capitol al legii penale în altul, deoarece prevederile art. 166¹ Cod penal, pe lângă încredințarea a torturii urmează să stabilească în calitate de infracțiune separată, tratamente inumane și degradante, care trebuie să depășească un anumit grad de gravitate;

- conform Deciziei CSJ din 30.06.2014 (pct. 6.1.) s-a constatat că „Legea nr. 252 din 08.11.2012 nu are efect retroactiv. Astfel acțiunile persoanelor care au comis acte de tortură până la intrarea în vigoare a legii menționate urmează a fi calificate potrivit legii în vigoare la momentul comiterii faptei, adică pe art. 309¹ Cod penal. Prevederile art. 22 alin. (3) Cod de procedură penală, interzic punerea sub o învinuire mai gravă sau stabilirea unei pedepse mai aspre pentru aceeași persoană pentru aceeași faptă”;

- în instanța de fond acuzarea și-a menținut învinuirea în baza art. 166¹ Cod penal;

- instanța de apel și-a motivat hotărârea în termeni generali, vagi, fără a argumenta de ce au fost respinse probele apărării care demonstrează nevinovăția inculpaților;

- conform procesul-verbal de examinare a obiectului și registrul de predare-recepționare a mijloacelor speciale al IP Căușeni s-a stabilit că la

29.05.2012, inculpatul Ignatiuc Gh. nu a avut în dotare arma, aceasta fiind transmisă în posesie la 30.05.2012 (f.d. 81- 83);

- potrivit declarațiilor martorului Domnița I. s-a stabilit că, Ignatiuc Gh. nu a primit arma în dotare, deoarece a lucrat în s. Sălcuța, r-nul Căușeni în ziua de 29.05.2012;

- potrivit procesului-verbal de audiere în calitate de martor a cet. XXXXX, ultimul a confirmat că audierea în calitate de martor a avut loc la 29.05.2012, începând cu ora 11⁰⁰ până la 11²⁵;

- partea vătămată a declarat că, Chenchici S. nu i-a aplicat nici o lovitură, considerând că urmează a fi tras la răspundere penală pentru faptul că l-a citat la IP Căușeni;

- potrivit declarațiilor martorilor oculari, Cioric S. și Macarova T. se demonstrează că, careva maltratări, torturi sau aplicare de violență fizică sau psihică față de XXXXX, nu au fost aplicate (f.d. 119-125);

- Gangan R. a declarat că, a fost la Procuratură dimineața, apoi s-au dus la băut bere cu XXXXX și Aduc V., primul fiind în stare de ebrietate, a spus că a fost lovit în cap cu un pistol, însă careva leziuni nu a văzut (f.d. 103). Aceste declarații sunt probate suplimentar prin procesul-verbal de examinare a obiectului - citația lui Gangan R. la Procuratura Căușeni, pentru 29.05.2012 (f.d. 105);

- conform plângerii și declarațiilor din 29.05.2012, 14.06.2012 și 18.08.2012, partea vătămată nu a indicat concret numele persoanelor vinovate, indicând numai că 3 persoane în civil care s-au aflat în birou (f.d. 23, 34, 36, 41);

- la materialele cauzei lipsește procesul-verbal de recunoaștere, iar instanța a ignorat lipsa acestei probe;

- potrivit declarațiilor martorilor Aduc V. și Gangan D., se demonstrează că, în seara zile de 28.05.2012, au avut loc altercații și bătăi cu Gutu I., iar în rezultat i-au fost cauzate leziuni corporale;

- la 29.05.2012, Gangan D. a depus o plângere la IP Căușeni, acesta fiind înregistrată în R-2, cu nr. 1592, despre tragerea la răspundere a cet. XXXXX, care, la 28.05.2012, l-a numit cu cuvinte necenzurate, îmbrâncit etc.;

- la materialele cauzei a fost prezentată încheierea IP Căușeni, din 04.06.2012, privind constatarea acestei infracțiuni, însă, aceasta a fost lăsată fără apreciere de către instanțele de judecată;

- potrivit concluziilor expuse de experții în comisie, în raportul de expertiză medico-legală nr. 440 din 25.10.2012, producerea leziunilor corporale a avut loc cu mai mult de 24 ore, dar nu mai mult de 72 ore de la examinarea medico-legală din 31.05.2012. Raportul de examinare medico-legală a fost efectuată la 31.05.2012, de către expertul judiciar medico-legal, Suscenco V.;

- potrivit raportului de expertiză psihico-legală nr. 394a-2013, partea vătămată suferă de tulburare organică de personalitate;

- la materialele cauzei lipsește ordonanța de recunoaștere a părții vătămate în calitate de parte civilă. De asemenea, nu a fost recunoscută prin ordonanță, în conformitate cu prevederile art. 223 Cod de procedură penală, nici persoana civilmente responsabilă. În astfel de circumstanțe acțiunea civilă nu putea fi examinată, iar cuantumul de 100 000 lei, ca prejudiciu moral este exagerat și nefondat;

- tratamentul inuman ori degradant nu constituie o simplă brutalitate, ci este suficient de grav în conformitate cu soluția CtEDO, susceptibile de a produce tulburări psihice, de a-i înfrânge rezistența fizică și morală. Iar o durere și suferință nu este suficient de gravă pentru a fi catalogată ca expresie a torturii. Conform raportului expertiză - medico legală nr. 208d din 10.08.2012, s-a stabilit o vătămare corporală neînsemnată, deci nu a avut loc un tratament inuman și degradant.

partea vătămată XXXXX și avocatul acestuia, Ionaș Gh., invocând temei de drept prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, solicită casarea hotărârilor adoptate, în partea stabilirii pedepsei și cuantumului prejudiciului moral, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit, pentru prima instanță, prin care să fie dispusă condamnarea lui Godorogea S., Ignatiuc Gh. și Carauș Al-dru în baza art. 309¹ alin. (3), lit. c), e) Cod penal, la câte 7 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții în organele MAI și/sau alte organe de drept pe un termen de 3 ani, iar Chencheci S. să fie condamnat în baza art. 309¹ alin. (3), lit. c), e) Cod penal, la 8 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții în organele MAI și/sau alte organe de drept pe un termen de 4 ani.

Admiterea acțiunii civile înaintate, cu dispunerea încasării în mod solidar de la inculpații în folosul părții vătămate, a sumei de 500 000 lei, cu titlu de prejudiciului moral cauzat prin infracțiune (câte 125 000 lei), precum și sumei de 3 000 lei, cu titlu de cheltuieli judiciare.

În motivarea recursului declarat, autorul acestuia invocă argumente similare celor indicate anterior în apel și descrise la *pct. 3. al prezentei decizii*, suplimentar menționând următoarele:

- la stabilirea categoriei și mărimii pedepsei, instanțele judecătorești nu au ținut cont de gravitatea infracțiunii comise, de statutul speciale al inculpaților, de vătămarile corporale și violența aplicată față de partea vătămată;

- pedeapsa aplicată inculpaților este una inequitabilă în raport cu modul de comitere a faptei infracționale și, prin urmare, pedeapsa non privativă de libertate contravine criteriilor generale de individualizare a pedepsei penale prevăzute de art. 61, 75 Cod penal;

- instanțele inferioare nejustificat au aplicat în privința inculpaților o pedeapsă sub formă de închisoare, cu suspendarea condiționată a executării acesteia prin aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal;

- la capitolul cuantumului prejudiciului moral cauzat, instanțele judecătorești nu au ținut cont de faptul că inculpații au aplicat față de partea vătămată acte de tortură, înjosire fizică și psihică. Ultimul până la moment se tratează la Centrul de Reabilitare a Victimelor Torturii "Memoria", iar consecințele infracțiunii i-au marcat viața;

- partea vătămată a avut un disconfort psihologic, provocat de comportamentul inculpaților, care nu și-au recunoscut vina, nu și-au cerut scuze pentru cele săvârșite, continuându-și comportamentul agresiv și indiferent;

- suma prejudiciului moral stabilită de către instanțele de fond nu este una echitabilă și rezonabilă, fapt ce contravine prevederilor art. 1398 alin. (1), 616 alin. (2), 1422 alin. (1), 1423 alin. (1) Cod civil;

- luând în considerație acțiunile ilegale ale inculpaților, gravitatea faptei comise și consecințele infracțiunii, vor justifica suma de 500 000 lei (câte 125 000 lei), pentru prejudiciul moral cauzat prin infracțiunea de vătămare intenționată a sănătății, în modul prevăzut de art. 1423 Cod civil.

7. Judecând recursurile ordinare, în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit ajunge la concluzia că acestea urmează a fi admise, cu casarea totală a deciziei instanței de apel și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, iar în vederea susținerii acestei statuări se relevă următoarele considerente.

7.1. Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Potrivit prevederilor art. 434 Cod de procedură penală, judecând recursurile declarate împotriva deciziei instanței de apel, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție verifică legalitatea hotărârii atacate pe baza materialelor din dosar și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în recursuri de titularii acestora.

Or, rațiunea și finalitatea exercitării căii de atac, în particular avându-se în vedere recursul ordinar, rezidă în înlăturarea erorilor admise de instanța ierarhic inferioară la etapa precedentă de judecare a cauzei, iar controlul judecătoresc pe care acesta îl declanșează, are un rol preventiv și unul reparator.

În drept, soluția instanței de recurs se fundamentează pe prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, potrivit cărora judecând recursurile instanța este în drept să le admită, cu casarea totală a hotărârii atacate și cu trimiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, când eroarea admisă nu poate fi corectată de instanța de recurs la această etapă a procedurilor.

Prin urmare, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze total, atunci când se constată admiterea unor erori de drept, care a avut drept consecință adoptarea unei hotărâri nemotivate.

În această ordine de idei, se menționează că, potrivit dispoziției art. 414 Cod de procedură penală, chestiunile de fapt asupra cărora trebuie să se pronunțe prima instanță și care, prin apel, se transmit instanței de apel, se referă la următoarele aspecte: dacă fapta reținută a fost săvârșită ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și, dacă da, în ce împrejurări a fost comisă, dacă există circumstanțe atenuante și agravante, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma art. 101 Cod de procedură penală. În ce privește chestiunile de drept pe care urmează să le soluționeze instanța de apel, acestea sunt: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual sau penal au fost corect aplicate. În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile nominalizate supra, hotărârea instanței de apel urmează a fi desființată, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În acest sens, relevante cauzei sunt și liniile directorii trasate de Curtea Europeană privind aplicabilitatea art. 6 din Convenție, care garantează dreptul fiecărei persoane la un proces echitabil, unde s-a specificat că orice instanță este obligată să-și motiveze hotărârea adoptată, or, aceasta face parte din setul de garanții stabilite de CtEDO pentru existența unui proces echitabil. De altfel, potrivit jurisprudenței Curții, în cazurile aplicării art. 6 al Convenției, s-a statuat că o hotărâre motivată demonstrează că părțile au fost auzite în cadrul procesului penal (*Suominen c. Finlandei* (2003) §37, *Kuznetsov și alții c. Rusiei* (2007) §85).

Din cererile de recurs declarate, se constată că criticele recurenților, în esență, se referă la faptul că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apeluri și nu a stabilit temeiurile de fapt și de drept care au dus la respingerea apelurilor declarate, ca nefondate, prin aceasta fiind încălcată obligația instanței de motivare a hotărârii judecătorești, care face parte din setul de garanții subsecvente procesului echitabil și, au fost aplicate pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Verificând și analizând decizia instanței de apel, raportat la criticele recurenților, Colegiul penal lărgit constată că instanța de apel la adoptarea soluției de respingere, ca nefondate, a apelurilor declarate de către procuror, inculpații Godoroja S., Carauș Al-dru și Chencheci S. și avocatul Pascal V. în numele inculpatului Ignatiuc Gh., cu admiterea apelului declarat de către partea vătămată și apelului suplimentar declarat de către avocatul acestuia, cu dispunerea casării sentinței în partea acțiunii civile privind repararea prejudiciului moral, nu a respectat întocmai prevederile legale, ignorând exigențele legii procesual-penale în partea admiterii apelului suplimentar și motivării hotărârii în acest sens.

Așadar, Colegiul penal lărgit consideră că criticile invocate de titularii cererilor de recurs sunt întemeiate și în contextul ce urmează va puncta raționamentele care au stat la baza acestei soluții.

Pornim de la aceea că, potrivit jurisprudenței constante a CtEDO, chiar dacă dispozițiile art. 6§1 CoEDO impun instanțelor naționale să-și motiveze deciziile (*cauza Boldea vs. Romania*), această obligație nu presupune existența unor răspunsuri detaliate la fiecare problemă ridicată, fiind suficient să fie examinate în mod real problemele esențiale care au fost supuse spre judecată instanței, iar în considerentele hotărârii trebuie să se regăsească argumentele care au stat la baza pronunțării acesteia.

Totodată, CtEDO a consemnat în repetate rânduri că, la judecarea cauzei de către instanța de apel și la adoptarea deciziei, aceasta nu se poate limita la preluarea totală sau parțială a motivării formulate de instanța de fond, ci trebuie să analizeze din nou cauza, în fapt și în drept, și să răspundă argumentat la criticile și mijloacele de apărare invocate de părți, or, doar astfel se demonstrează că părțile au fost auzite în cadrul examinării acestei cauze penale.

Cu toate acestea, verificând decizia recurată, Colegiul penal lărgit constată că instanța de apel nu a analizat punctual criticile invocate de către inculpatul Ignatiuc Gh. și avocatul acestuia, Pascal V. și nu s-a expus asupra tardivității apelului suplimentar declarat la 06.03.2017, de către avocatul părții vătămate, ci s-a limitat doar la expunerea unei fraze generale, precum că, "13. *Apelurile sânt declarate în termenul prevăzut de articolul 402 CPP*".

Astfel, studiind materialele cauzei, Colegiul lărgit reține că, la 26.10.2016, împotriva sentinței Judecătoreiei Căușeni din 10.10.2016, a declarat apel partea vătămată, XXXXX, care, fără a invoca careva argumente plauzibile, a solicitat casarea integrală a acesteia (f.d. 45, 46, vol. IV).

Ulterior, în cadrul ședinței de judecată din 07.03.2017, după finalizarea cercetării judecătorești, avocatul părții vătămate, Ionaș Gh. invocând că, "(...)studiind materialele cauzei pe data de 02 martie am constat că apelul părții vătămate este unul nemotivat, în care nu sunt indicate solicitări și în general nu se indică motivele apelului(...)", a declarat apel suplimentar împotriva sentinței Judecătoreiei Căușeni din 10.10.2016, în partea admiterii în principiu a acțiunii civile și pedepsei aplicate inculpaților.

Prin încheierea instanței de apel inclusă în procesul-verbal al ședinței de judecată apelul suplimentar declarat, a fost admis, fiind dispusă reluarea cercetării judecătorești (f.d. 150, vol.IV).

La 04.04.2017, în cadrul ședinței de judecată, partea apărării a invocat că, "(...)conform ștampilei înregistrată pe apel, acesta este datat cu 26 octombrie, f.d. 75, ceea ce demonstrează tardivitatea apelului depus de către partea vătămată.

De asemenea este depus tardiv și apelul suplimentar declarat de apărător în alin. (4) a art. 402 Cod de procedură penală, în partea ce ține de termenul de prescripție”(f.d.181, 182, vol. IV).

Față de cele ce preced, Colegiul penal lărgit reiterează că, declanșând o continuare a judecării cauzei în fond, apelul este o cale de atac sub aspect de fapt și de drept, întrucât odată exercitat, produce un efect devolutiv complet, în sensul că provoacă un control integral atât în fapt, cât și în drept, în privința persoanelor care l-au declarat și vizavi de problemele ce le ridică aceștia. Prin alte cuvinte, fiind investită cu o situație de fapt, instanța de apel, ca urmare a efectuării cercetării judecătorești, în decizia adoptată trebuia să expună concluzia generală pe marginea apelurilor, precum și temeiurile de fapt și de drept care au dus la respingerea criticilor invocate de apelanți, analizând probele și indicând expres care sunt motivele respingerii unora și aprecierii critice a altora.

Colegiul penal apreciază că simpla constatare de către instanța de apel a faptului că, apelurile părții vătămată și avocatului acesteia au fost declarate în termen, fără oferirea unor răspunsuri argumentate la criticile invocate de partea apărării în acest sens și fără o motivare corespunzătoare vizavi de chestiunile privind repunerea în termen a acestora, nu justifică casarea sentinței în partea acțiunii civile și adoptării unei soluții în partea respectivă.

7.2. De asemenea, reieșind din decizia recurată, se conchide că instanța de apel a preluat unele concluzii generale din sentință, indicând că pe parcursul examinării cauzei, au fost administrate probe, prin care s-a confirmat incontestabil vinovăția inculpaților în comiterea infracțiunii imputate.

Mai mult, instanța de apel în pct. 15.6. a deciziei, reținând ca fiind relevante constatările cuprinse în sentință precum că, *"Inculpații Godorojea S., Ignatiuc Gh., Carauș A. și Chencheci S. depășindu-și în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, profitând de funcția sa autoritară, în urma înțelegerii prealabile cu Chencheci Sergiu, în scopul obținerii recunoașterii de către XXXXX a faptului săvârșirii furtului vițelilor, l-au supus acțiunilor de violență psihică, manifestate prin numirea lui cu diferite cuvinte injurioase, înjosindu-i astfel demnitatea și onoarea, amenințarea cu privarea de libertate, precum și prin aplicarea violenței fizice, exprimată prin provocarea multiplelor lovituri cu pumnii, picioarele și alte obiecte (cu o carte, o bâță din lemn și magazia pistolului din dotare), peste diferite părți ale corpului, în urma cărui fapt i-au cauzat leziuni corporale neînsemnate (...)"*, a omis să arate care probe dovedesc indubitabil acest fapt și fără a se pronunța asupra celor invocate de către partea apărării precum că, conform *procesul-verbal de examinare a registrului de eliberare și recepționare a armelor și mijloacelor speciale al CPR Căușeni din 13.07.2012*, s-a stabilit că la 29.05.2012, de către Godoroja S. a fost predat în unitatea de gardă pistolul de model "Macarov" cu nr. 1547, două magazine cu 16 cartușe, care a fost eliberat la 28.05.2012, iar de către Ignatiuc Gh. la 30.05.2012, a fost predat în unitatea de gardă pistolul de model "Macarov" cu nr. 1952, două

magazine cu 16 cartușe, care a fost eliberat la 29.05.2012 (f.d. 81-83, vol.I) și potrivit versiunii acestora se exclude faptul că, partea vătămată ar fi fost lovită cu pistolul.

De asemenea, de către instanța de apel au fost reținute ca probe care demonstrează vinovăția inculpaților în săvârșirea infracțiunii imputate, *raportul de constatare medico-legală și rapoartele de expertiză medico-legală (f.d. 159; 161; 166-169, vol. I)*, potrivit cărora, *vătămarile corporale depistate la XXXXX, se califică ca fiind neînsemnate, produse cu mai mult de 24 ore, dar nu mai mult de 72 ore până la examinarea medico-legală din 31.05.2012*, însă, în pofida acestei constatări, instanța de apel a omis de ase expune argumentat asupra declarațiilor martorilor Aduc V. și Gangan D., cu referire la incidentul din seara zile de 28.05.2012, anterior celui cu polițiștii, în care între XXXXX și Gangan D. au avut loc altercații, care ulterior au generat într-o bătaie, în cadrul căreia, ultimul l-ar fi lovit pe XXXXX cu piciorul și pumnul peste diferite părți ale corpului (f.d. 12, 21, 22, vol. IV), iar la 29.05.2012, unul din martorii audiați a depus plângere împotriva lui XXXXX, în privința căruia ar fi fost intentat proces contravențional.

Având la bază raționamentele expuse, Colegiul penal lărgit conchide că instanța de apel la examinarea cauzei nu a făcut o analiză minuțioasă a chestiunilor de fapt criticate de părți și astfel nu a soluționat fondul apelurilor declarate.

Mai mult, în contextul dat, Colegiul penal lărgit mai specifică că, pentru corectitudinea judecării prezentei cauze este important de a analiza minuțios toate probele acumulate în dosar, întrucât aprecierea probelor este unul din cele mai importante momente ale procesului penal, iar justa apreciere contribuie la elucidarea adevărului și la echitatea procedurii desfășurate pentru toate părțile la proces. Pe când în decizia instanței de apel lipsește analiza și aprecierea probelor.

În atare circumstanțe, se relevă că instanța de apel nu a respins argumentat toate alegațiile părții apărării, invocate în cererile de apel și obiectate în cadrul ședințelor de judecată, precum și nu a formulat o motivare corespunzătoare vizavi de chestiunile care au importanță decisivă în cauză, prin ce a admis eroarea de drept prescrisă de pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală.

7.3. Revenind la conținut recursurilor declarate, Colegiul penal reține că, la capitolul stabilirii pedepsei inculpaților Godorojea S., Ignatiuc Gh., Carauș Aldru și Chencheci S., instanța de apel la fel a reținut ca fiind relevante considerentele expuse în sentință, precum că, *"(...)inculpații nu au antecedente penale, se caracterizează pozitiv la locul de muncă și domiciliere, că infracțiunea a fost comisă cu 4 ani în urmă și că în perioada ce a urmat inculpații nu au comis alte fapte social-periculoase, iar inculpații Carauș A. și Chencheci S. nu mai activează în organele MAI. În urma infracțiunii comise nu au survenit careva consecințe grave pentru victimă"*, astfel, considerând echitabilă sancționarea inculpaților pentru infracțiunea comisă în limitele minime prevăzute de lege.

În continuare, instanța de apel reținând aceleași circumstanțe ce au stat la baza aplicării pedepsei minime cu închisoare prevăzută de sancțiunea art. 309¹ alin. (3) lit. c), e) Cod penal, de asemenea a reținut ca fiind relevante considerentele expuse în sentință, precum că, *"(...) instanța nu consideră justificată izolarea reală a inculpaților de societate deoarece aceștia nu prezintă pericol social. În acest sens este oportună aplicarea prevederilor art. 90 CP, prin dispunerea suspendării executării pedepsei principale pentru un termen de încercare rezonabil și își exprimă convingerea că aceste măsuri de constrângere statală vor fi un mijloc eficient și suficient de corectare și reeducare a acuzaților, precum și de prevenire a săvârșirii altor infracțiuni, cauzându-le în același timp unele lipsuri și restricții ale drepturilor în limitele rezonabile."* (vol. IV, f.d. 54)"

Astfel, prima instanță motivat a stabilit categoria și măsura de pedeapsă și, în așa mod, corect a concluzionat că atingerea scopului pedepsei se va obține prin aplicarea pedepsei cu închisoare cu suspendarea condiționată a executării pedepsei și cu privarea de dreptul de a ocupa funcții în organele Ministerului Afacerilor Interne și/sau alte organe de drept.", considerând că scopul pedepsei penale va fi atins prin numirea unei pedepse neprivative de libertate, conform prevederilor art. 90 Cod penal.

Colegiul lărgit menționează că, prevederile art. 90 alin. (1) Cod penal stipulează că, *dacă, la stabilirea pedepsei cu închisoare pe un termen de cel mult 5 ani pentru infracțiunile săvârșite cu intenție și de cel mult 7 ani pentru infracțiunile săvârșite din imprudență, instanța de judecată, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, va ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, ea poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului, indicând numai decît în hotărâre motivele condamnării cu suspendare condiționată a executării pedepsei și termenul de probă.*

Din sensul normei penale sus indicate, Colegiul relevă că, deși legea nu îngrădește libertatea instanței de judecată de a-și forma convingerea cu privire la posibilitatea făptuitorului de a se îndrepta fără executarea efectivă a pedepsei, cu excepțiile prevăzute de această normă penală, ea obligă instanța să-și motiveze hotărârea de suspendare condiționată a executării pedepsei, indicând precis acele motive pe care s-a întemeiat convingerea ei.

În prezenta cauză, cu toate că instanța de apel a reținut ca fiind întemeiate motivele expuse în sentință privind aplicare față de inculpați a prevederilor art. 90 Cod penal, în opinia Colegiului lărgit aceste concluzii sunt pripite, deoarece aceleași circumstanțe și împrejurări au fost reținute și la aplicarea termenului pedepsei minime cu închisoare prevăzută de norma imputată, ceea ce indică că aceluiași situații de drept le-au fost acordate o dublă valență juridică, fapt inacceptabil de teoria penală și practica judiciară.

Mai mult ca atât, potrivit practicii relevante, instanțele de judecată trebuie să acorde o atenție sporită în cazurile stabilirii pedepsei persoanelor declarate vinovate în săvârșirea infracțiunilor de tortură, tratament inuman sau degradant,

trafic de ființe umane, violență în familie, fapt ce în opinia Colegiului nu a fost realizat în cauza dată în deplină măsură de către instanța de apel, iar concluziile acestei instanțe, în partea individualizării pedepsei, nu au fost suficient de clare și motivate conform prevederilor legale.

7.4. În asemenea condiții, instanța de recurs conchide că, decizia instanței de apel urmează a fi casată total cu remiterea cauzei în instanța de apel pentru rejudecare în alt complet de judecată, pentru adoptarea unei soluții corecte. Învăderând lacunele descrise mai sus, Colegiul lărgit constată că erorile procesuale admise de către instanța de apel sunt incidente prevederilor art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală și nu pot fi corectate în ordinea procedurii de recurs, deoarece instanța de recurs nu este abilitată cu atribuții de a judeca cauza și a se pronunța asupra legalității sentinței, substituind instanța care a judecat apelul cu încălcarea prevederilor procesual-penale la pronunțarea hotărârii judecătorești.

7.5. La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 alin. (2) Cod de procedură penală, ce prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia; de prevederile art. 402 și 403 alin. (1) Cod de procedură penală, ce prevăd termenul de declarare a apelului și repunerea în acesta; să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra tuturor motivelor invocate în cererile de apel declarate; să verifice și să aprecieze profund probele administrate și examinate în instanță în strictă conformitate cu cerințele legii; să le dea apreciere convenită în ansamblu, cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate; să constate corect fapta criminală, în cazul în care se va ajunge la concluzia că inculpații Godorojea S., Ignatiuc Gh., Carauș Al-dru și Chencheci S. au săvârșit-o; să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date; să-și argumenteze clar concluziile sale în decizia adoptată, iar în cazul constatării vinovăției acestora să efectueze operațiunea de individualizare a pedepsei în conformitate cu rigorile legale, să se pronunțe motivat și întemeiat asupra posibilității aplicării față de aceștia a instituției de condamnare cu suspendarea condiționată a executării pedepsei și în dependență de situația constatată să adopte o hotărâre legală și întemeiată, care să corespundă prevederilor art. 417-419 Cod de procedură penală.

8. În conformitate cu prevederile art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

D E C I D E :

Admite recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de Circumscripție Chișinău, Sâli Radu, de avocatul Pascal Veronica în numele inculpaților Godorojea Serghei, Ignatiuc Ghenadie, Carauș Alexandru și Chencheci Sergiu, de partea vătămată XXXXX și avocatul acestuia, Ionaș

Gheorghe, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 04 aprilie 2017, în cauza penală în privința lui *Godorojea Serghei, Ignatiuc Ghenadie, Carauș Alexandru și Chencheci Sergiu* și dispune rejudecarea cauzei în ordine de apel în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac, pronunțată integral la 28 decembrie 2017.

Președinte

Judecătorii

Petru Ursache

Constantin Alerguș

Vladimir Timofti

Nadejda Toma

Petru Moraru